

Zasady ortograficzne w praktyce szkolnej- scenariusz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych w klasach IV-VIII

Opracowała: Dorota Bukowska

Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Nowych Skalmierzycach

Cele zajęć:

- utrwalenie zasad ortograficznych dotyczących pisowni wyrazów z *ó, rz, ż, ch i h* wymiennym;
- ćwiczenia kształtujące umiejętność wykorzystania omówionych zasad w ćwiczeniach praktycznych.

Zakres wykonywanych ćwiczeń zależy od poziomu i indywidualnego tempa pracy.

PISOWNIA WYRAZÓW Z Ó

Literę *ó* piszemy wtedy, gdy w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych wymienia się na *o, e, a*: np.

*dróżka - bo: *droga*

*pióro - bo: *pierze*

*skrócić - bo: *skracać*

1. Uzasadnij pisownię *ó* w niżej podanych wyrazach:

trójka bo .....

lód bo .....

próg bo .....

sposób bo .....

klasówka bo .....

siódmy bo .....

łódź bo .....

utwór bo .....

szóstka bo .....

pióro bo .....

naród bo .....

zbiórka bo .....

Literę *ó* piszemy w zakończeniach wyrazów:

* -ówka: np. *klasówka*

* -ówna: np. *Kossakówna*

* -ów: w nazwach miejscowości typu *Kraków, Piastów* oraz w zakończeniach form liczby mnogiej większości rzeczowników rodzaju męskiego: np. *butów, chłopców*.

2. Uzupełnij luki w wyrazach, wpisując ó.

Rzesz...w, ptak...w, widok...wka, mak...wka, Zych...wna

3. Przeczytaj wyjątki:

skuwka (od skuwać), wsuwka (od wsuwać), zasuwka (od zasuwąć), okuwka (od okuwać), zakuwka (od zakuwać).

PISOWNIA WYRAZÓW Z RZ

- Dwuznak **rz** piszemy wtedy, gdy w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych wymienia się na **r**, np. *mądrzy - bo: mądry, piłkarz - bo: piłkarski*.

4. Uzasadnij pisownię rz w poniższych przykładach.

uwierzył bo .....

rowerzysta bo .....

starzec bo .....

mierzyć bo .....

5. Uzupełnij luki w poniższych wyrazach, wpisując rz.

- **Rz** piszemy zwykle po literach:

p: np. p...ygoda

b: np. b...oza

t: np. pot...eba

d: np. d...wi

k: np. k...eśło

g: np. g...ejnik

ch: np. ch...est

j: np. spojrz...enie

w: np. w...esień

6. Przeczytaj wyjątki:

kształt, pszczoła, pszenica, pszenżyto, bukszpan, wszystko, wszak, wszędzie.
Formy stopnia wyższego i najwyższego przymiotników, np. *grubszy, największy,*

PISOWNIA WYRAZÓW Z Ż

Literę **ż** piszemy:

- wtedy, gdy w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych wymienia się na:

g: *dróżka - bo: droga*

z: *zamrażarka - bo: mróz*

s: *mężczyzna - bo: męski, męstwo*

dz: *pieniązek - bo: pieniądz*

h: *drużyna - bo: druż, drużna*

ż: *grożę* - bo: *groźba, groźnie*

7. Uzasadnij pisownię ż w poniższych przykładach.

mosiężny bo .....

odważny bo .....

nieżel bo .....

mrożony bo .....

zakażenie bo .....

PISOWNIA WYRAZÓW Z CH

Dwuznak **ch** piszemy:

- gdy w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych wymienia się na **sz**, np.:

blacha - bo: *blaszka*

mucha - bo: *muszka*

suchy - bo: *suszyć*

śmiech - bo: *śmieszyć*

8. Uzasadnij pisownię ch w następujących wyrazach:

sucho bo .....

ucho bo .....

cicho bo .....

strach bo .....

9. Przeczytaj zasadę i wpisz w luki uzasadnienie pisowni.

PISOWNIA WYRAZÓW Z H

Literę **h** piszemy:

* wtedy, gdy w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych wymienia się na:

g: *wahać się* - bo: *wa...a*

ż: *druh* - bo: *dru...yna*

z: *blańchy* - bo: *bla...en*

10. Podsumowanie. (autorefleksja uczniowska)

Które zadanie sprawiło mi największy problem?.....